

SCOTT A. BOORMAN

SUN TZU'NUN ÜÇ YÜZÜ

SUN TZU'NUN SAVAŞ SANATI'NIN ANALİZİ
BİR STRATEJİ KILAVUZU

Çeviri:

Mahmut Kamadan

alBaraka
Yayınları

SCOTT A. BOORMAN

Yale Üniversitesinde sosyoloji profesörüdür. Harvard Üniversitesinde sosyoloji doktorasını tamamlamış, Harvard Society of Fellows'ta Junior Fellow olarak bulunmuş ve University of Pennsylvania'da Kamu Politikası ve Ekonomi Profesörü olarak görev yapmıştır. Matematiksel sosyoloji, karmaşık sosyal yapılar, sosyal ağlar, strateji ve karar süreçleri üzerine çalışan Boorman, aynı zamanda Yale Law School mezunudur. Eserleri arasında *The Protracted Game: A Wei-ch'i Interpretation of Maoist Revolutionary Strategy*, *The Genetics of Altruism* ve Cambridge University Press tarafından yayımlanan *Three Faces of Sun Tzu* yer almaktadır.

MAHMUT KAMADAN

Küçük yaşta ilim ve bilime yönelmiş, hafızlık, kıraat-ı aşere ve Arapça eğitimi almıştır. Hem dinî ilimler hem de pozitif bilimlerde ihtisas yapmış, İngiltere ve Avusturya'da felsefe eğitimi almış ayrıca teorik fizik, matematik ve kozmoloji alanlarında eğitim görmüştür. İngiltere, İskoçya, İtalya ve Avusturya'daki üniversitelerde lisansüstü araştırmalar yürütmüş, 2016 yılında Royal Astronomical Society Fellow (RAS Fellow) ünvanını almıştır. Mikrokozmostan makrokozmosa, evrenin ve insan zihninin derinliklerini keşfetmeye odaklanan Kamadan, hâlihazırda bilimsel ve felsefî makaleler, kitaplar ve tercümelemler üzerinde çalışmaktadır.

“Başyapıt: Binlerce Zirve ve Sayısız Vadi – Gong Xian 龔賢 (yakl. 1617–1689),
Görsel, Zürih’teki Rietberg’in izniyle kullanılmıştır.

İçindekiler

Çevirmenin Önsözü	9
Askerî Alanın Ötesinde: Stratejinin Hayata Sızması	10
Devlet Aklı ve İç Cephe: Asıl Mücadele Nerede?	11
21. Yüzyılda Savaş: Toplumun İçinde Yürütölen Mücadele	11
Neden Bu Kitap?	12
Çeviriye Dair Notlar ve Kavramsal Tercihler	13
Şekiller	15
Tablolar	17
Teşekkürler	19
Çin Tarihi Kronolojisi	25
Sıkça Atıfta Bulunan Eserler İçin Kısaltmalar Listesi	29
Giriş	33
Sun Tzu'nun Üç Yüzü	36
Bu Çalışmada Benimsenen Yaklaşım Genel Bakış	44
Sun Tzu'yu Okumada Daha Geniş Bakış Açıları	47
Temalar #1–#14: Kendi İçinde Tamamlanmış Bir Birim Olarak	
Her Tematik Bölüm	60
Arka Plan: Tarihsel ve Metinsel	61
Askerî ve Diğer Tarihi Bağlam	62
Sun Tzu'nun Çince Metnine Dayalı Bir Temellendirme	81
Sun Tzu Yorumcularına Dair Bir Perspektif (ve <i>Üç Krallığın Hikâyesi</i>)	85
Ön Bilgiler	91
Temel Askerî Terimler ve Kavramlar: Strateji, Taktik, Lojistik, Harekât	91
Sun Tzu'nun On Dört Temasının İnşasında Kullanılan Çerçeve	94
Gösterim (Notasyon) Kuralları	98

A. Stratejistin Temel Niteliği, Hesaplamaya Dayalı Muhakemedir	99
TEMA #1: Net Değerlendirme ve Hesaplamaya Dayalı Diğer İlkeler.....	100
Sun Tzu'nun Tema #1'i Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	113
Tema #1'in Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu")	
ve Sun Tzu (3) ("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	116
Sun Tzu Tema #1'i (Hesaplama) Açıklamak İçin Kullanılan	
Temel Pasajlar Dizisi	125
TEMA # 2: Arazi Sınıflandırması ve Kuralları	139
Sun Tzu'nun Tema # 2'yi Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	147
Tema #2'nin Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	148
Sun Tzu Tema #2'yi (Arazi) Göstermek İçin Kullanılan Başlıca Pasajlar Dizisi	162
B. Stratejist, Maliyet-Etki Dengesini Gözetmelidir.....	169
TEMA #3: Az Maliyetle Büyük Kazanç Aramak ve Uzun Savaştan Kaçınmak	170
Sun Tzu'nun Tema #3'ü Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	178
Tema #3'ün Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	182
Sun Tzu Tema #3'ü (Ekonomik Yaklaşımlar) Destekleyen	
Temel Pasajlar Kümesi.....	192
TEMA #4: Fiili Çatışmaya Girmeden, Gayri Askeri Yöntemlerle	
Savaşmadan Kazanma	204
Sun Tzu'nun Tema #4'ü Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	212
Tema #4'ün Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	214
Sun Tzu'da Tema #4'ü Örneklemek İçin Kullanılan Ana Pasajlar (Fiili Çatışmaya	
Girmeden, Gayri Askeri Yöntemlerle Stratejik Üstünlük Sağlama)	230
C. Stratejist Avantaj Bulmalı.....	245
TEMA #5: Shi Kavramı (Stratejik Üstünlük) ve Shi'ye Giden Dört Yol	248
Sun Tzu'nun Tema #5'i Geliştirmekte Tercih Etmediği Yollar	261
Tema #5'in Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	264
Sun Tzu Tema #5'i (Shi'ye Giden Yolları) Göstermek İçin Kullanılan	
Temel Pasajlar:	273
TEMA #6: Rakibin Stratejisine Saldırma	286
Sun Tzu'nun Tema #6'yı Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	297
Tema #6'nın Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	299
Sun Tzu Tema #6'yı (Rakibin Stratejisine Saldırma) Göstermek İçin Kullanılan	
Temel Pasajlar Dizisi	308
D. Stratejist Hileleri Hayata Geçirmeli ve Biçimsizliği Sağlamalıdır	319
TEMA #7: "Tüm Savaş Aldatma Üzerine Kuruludur." [Harp Hiledir.]	322

Sun Tzu'nun Tema #7'nin Geliştirilmesinde Tercih Etmediği Yollar.....	335
Tema #7'nin Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu")	
ve Sun Tzu (3) ("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları.....	340
Sun Tzu'nun Tema #7'sini (Hile/Aldatma) Açıklamak Üzere Kullanılan	
Başlıca Pasajlar Dizisi.....	344
TEMA #8: Biçimsizliğe ve Opaklığa (Görünmezliğe) Ulaşmak	357
Sun Tzu'nun Tema #8'i Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	372
Tema #8'in Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	374
Sun Tzu'nun Tema #8'ini (Biçimsizlik) Örneklemek İçin Kullanılan	
Temel Pasajlar Dizisi	383
E. Stratejist, Durumun Doğal Dinamiklerini Kendi Lehine İşletmelidir	395
TEMA #9: Doğal Güçleri ve Mevcut Momentumu	
Stratejik Avantaja Dönüştürme	396
Sun Tzu'nun Tema #9'u Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	403
Tema #9'un Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	404
Sun Tzu'nun Tema #9'unu Açıklamak İçin Kullanılan Temel Bölümler	
(Doğal Güçler ve Momentumun Kullanımı)	413
TEMA #10: Duygusal ve Vicdani Çekincelerin Stratejik Muhakemeyi	
Engellemesine İzin Vermeme	429
Sun Tzu'nun Tema #10'u Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	444
Tema #10'un Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	446
Sun Tzu'nun Tema #10'u (Duygusal ve Vicdani Çekincelerin Stratejik Muhakemeyi	
Engellemesine İzin Vermeme) Açıklamak İçin Kullanılan Temel Pasajlar.....	454
F. Stratejist, Kritik Bilgiye Hakkıyla Vâkıf Olmalıdır	465
TEMA #11: Düşmanı Tanımak	466
Sun Tzu'nun Tema #11'i Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	484
Tema #11'in Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	486
Sun Tzu'nun 11. Teması'nı (Düşmanı Tanımak) Açıklamak İçin Kullanılan	
Temel Pasajlar	498
TEMA #12: Kendini (ve Diğer Düşman Olmayan Aktörleri ve Hedef Kitleleri)	
Tanıma	510
Sun Tzu'nun Tema #12'yi Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	518
Tema #12'nin Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3)	
("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	521
Kendini ve Düşmanı Tanımayı Ele Alan Temel Pasajlar (Tema #12: Kendini	
ve Diğer Düşman Olmayan Aktörleri ve Kitleleri Tanımak).....	531

G. Stratejist Arayüzleri Yönetebilmelidir	543
TEMA #13: Komuta Zincirinde Liderlik ve Uyumun Korunması (ve Bu Zincirde Ortaya Çıkan Sistemsel Bozulmalardan Kaçınma)	544
Tema #13: Sun Tzu'nun Tercih Etmediği Yollar	558
Sun Tzu'nun Tema #13'ü (Komuta Zincirinde Liderlik ve Uyumun Korunması) Açıklamak İçin Kullanılan Anahtar Pasajlar:.....	569
TEMA #14: Qi ve Zheng Yaklaşımlarının Strateji ve Taktiklerde Uyumlu Entegrasyonu	586
Sun Tzu'nun Tema #14'ü Geliştirirken Tercih Etmediği Yollar	600
Tema #14'ün Sun Tzu (2) ("Genişletilmiş Sun Tzu") ve Sun Tzu (3) ("Analoji Temelli Sun Tzu") Sınırları	601
TEMA #14: (Qi ve Zheng'in Entegrasyonu)	603
Sun Tzu Tema #14'ü (Qi ve Zheng Yaklaşımlarının Uyumlu Entegrasyonu) Örnekleme İçin Kullanılan Başlıca Pasajlar Kümesi.....	611
Sonuç: Sun Tzu'yu Gizemden Arındırmak ve Geleceğe Yönelik Açılımlar	623
Sun Tzu Düşüncesi İçin Yapısal Bir Çerçeve: On Dört Tema.....	625
Stratejik Muhakeme: Sun Tzu'nun Sınırlamaları	630
Sun Tzu: Enformasyon Harbinin Çığır Açan Düşünürü ve İlk Teorisyonu	640
21. Yüzyıl için Bir Sun Tzu	650
Dizin	661

Çevirmenin Önsözü

Sun Tzu'nun *Savaş Sanatı*, orduların nasıl sevk ve idare edileceğini anlatan bir metin olduğu kadar; bir devletin hangi şartlar altında ayakta kalabileceğini, hangi hâllerde ise çözülmeye başlayacağını gösteren bir devlet aklı kitabıdır. Onu kalıcı kılan şey, bahsi geçen silahların biçimi ya da savaş teknolojisinin ötesinde; insan topluluklarının değişmeyen zaaflarını, güç ilişkilerinin doğasını ve düzenin ne kadar kırılgan olduğunu berrak bir dille ortaya koymasıdır. Sun Tzu, savaşı sınır hattına hapsedmez; asıl mücadelenin iç cephede yani zihinde, ahlâkta, kurumlarda ve toplumsal disiplin düzeyinde başladığını ısrarla vurgular.

Bu yönüyle *Savaş Sanatı*, Türk stratejik geleneğine yabancı değildir. Türk tarihinin merkezinde ordu vardır; fakat bu ordu, başıboş bir silahlı kalabalık değil, nizam ile ayakta duran bir yapıdır. Nizam ise yalnızca askerî bir düzen değil; töreyle beslenen, hiyerarşiyle korunan ve itaat–sorumluluk dengesiyle sürdürülen bir hayat anlayışıdır. Ordu–nizam–töre üçlüsü, Türk devlet aklının asırlardır değişmeyen omurgasını oluşturur. Sun Tzu'nun metni, bu omurgayı teorik bir çerçeveye kavuşturur.

Three Faces of Sun Tzu (Sun Tzu'nun Üç Yüzü) adlı bu kitap, Sun Tzu'nun düşüncesini yalnızca harp sahasına sıkıştırmak yerine, onu bir devletin bütün varlığına yayılan üç iç içe düzlemde ele alır:

Birincisi, ordunun sevk ve idaresine, kuvvetin doğru zamanda ve doğru yerde kullanılmasına dayanan klasik askerî stratejidir. Burada esas mesele, asker sayısı ya da silah gücü değil; disiplin, ikmal, moral ve komuta birliğidir. Bu anlayış, Türk tarihindeki “ordu-millet” fikriyle doğrudan örtüşür.

İkincisi, doğrudan cephe savaşı yerine manevra, yıpratma, dengeleme ve rakibin iradesini çözmeye üzerine kurulu stratejik yaklaşımlardır. Bu düzlem, güçlü görünen aktörlerin iç zaaflarını hedef alan, onları kendi ağırlıkları altında kilitleyen bir akıl yürütmeyi içerir. Sun Tzu'nun burada anlattığı şey, düşmanı yok etmek değil; hareket edemez hâle getirmektir. Türk tarihindeki uzun soluklu mücadeleler,

bu sabırlı ve zamana oynayan stratejilerin sayısız örneğiyle doludur.

Üçüncüsü ise savaş ilan edilmeden yürütülen, fakat sonuçları savaş kadar belirleyici olan iç cephe mücadelesidir. Sun Tzu'ya göre bir devlet, iç düzeni sağlam değilse dışarıda kazandığı hiçbir zaferi kalıcı kılamaz. Kurumların çözülmesi, disiplinin gevşemesi, ahlâkî ölçülerin aşınması ve ortak kader duygusunun zayıflaması; düşmanın işini kolaylaştıran en büyük unsurlardır. Bu yaklaşım, Türk töresinin “il gider, töre kalır” sözüyle ifade ettiği hakikatin stratejik karşılığıdır: Töre çökerse il de uzun süre ayakta kalamaz.

Bu kitap, Sun Tzu'yu bir savaş bilgisi olarak yüceltmez; onu düzeni önceleyen bir strateji düşünürü olarak konumlandırır. Sun Tzu'nun zafer anlayışı, ani parlamalara değil; sürdürülebilir dengeye dayanır. Onun gözündeki en tehlikeli yenilgi, meydana kaybedilen değil; içten içe fark edilmeden biriken çözülmüştür. Bu nedenle *Savaş Sanatı*, saldırının değil; devamlılığın kitabıdır.

Türk okur için bu metni bugün anlamlı kılan da tam olarak budur. Güçlü ordular, gelişmiş silah sistemleri ve caydırıcı kabiliyetler; ancak sağlam bir iç cepheyle anlam kazanır. Sun Tzu'nun asırlar öncesinden yaptığı uyarı nettir: İç düzenini kaybeden bir devlet, düşmanına kapıyı bizzat kendi açar. Ordu, nizam ve töre arasındaki bağ koptuğunda; zaferler geçici, yenilgiler ise kalıcı olur.

Bu nedenle *Three Faces of Sun Tzu*, yalnızca askerî stratejiyle ilgilenenler için değil; devlet aklı, toplumsal düzen ve uzun vadeli beka meseleleri üzerine düşünen herkes için yazılmış bir metin olarak okunmalıdır. Sun Tzu, Türk tarihinin sezgisel olarak bildiği bir hakikati teorik dile çevirir: Devlet, önce içeride ayakta kalır; dışarıda ancak ondan sonra kazanır.

Askerî Alanın Ötesinde: Stratejinin Hayata Sızması

Bu kitabın ayırt edici yönlerinden biri, Sun Tzu'nun kavramlarını yalnızca savaş meydanında değil; gücün dolaşımında olduğu her alanda işler hâlde göstermesidir. Cepheye uygulanan ilkeler, iş hayatında, bürokraside, siyasal mücadelede ve kurumlar arası ilişkilerde biçim değiştirerek varlığını sürdürür. Hatta daha derinde, bireyin kendi iç dünyasında –irade, sabır, öfke, hırs ve muhakeme düzeyinde– aynı stratejik mantık işlemeye devam eder. Sun Tzu için savaş, belirli bir mekâna hapsedilemeyecek kadar geniş bir olgudur; o, insanın karar aldığı her yerde başlar.

Bu nedenle Sun Tzu'nun en çok alıntılanan ama en az doğru anlaşılan ifadesi olan “*en büyük zafer, savaştan kazanılmadır*” cümlesi, pasiflik ya da geri çekilme çağrısı değildir. Aksine bu ifade, zamanı, zemini ve koşulları rakibin aleyhine çevirebilen bir aklın üstünlüğünü anlatır. Savaştan kazanmak, risk almamak değil; riski doğru yerde rakibe yüklemektir. Gücü kullanmamak değil; gücü kullanmaya mecbur kalmamaktır.

Three Faces of Sun Tzu, Sun Tzu'nun bu yaklaşımını modern kavramlarla

yeniden düşünmeye imkân verir. Oyun teorisi, karar verme süreçleri, asimetrik rekabet, ağ yapıları ve karmaşık sistemler gibi çağdaş alanlarla Sun Tzu arasında kurulan bağlar, metnin neden hâlâ işlevsel olduğunu açıkça gösterir. Burada anlaşılan şey, teknik bir askerî beceri değil karmaşıklık altında muhakeme yeteneğidir.

Kitap özellikle şunu berrak biçimde ortaya koyar: Aşırı karmaşık yapılara dönüşen büyük aktörler, zamanla hantallaşır; karar alma hızını kaybeder; iç koordinasyon sorunları yaşamaya başlar. Buna karşılık daha küçük ama çevik yapılar, doğru anda doğru noktaya müdahale ederek orantısız avantajlar elde edebilir. Bu ilke, yalnızca savaş alanında değil; bürokraside, büyük şirketlerde ve siyasal yapılarda her gün gözlemlenen bir gerçektir. Sun Tzu'nun ustalığı, bu durumu bir istisna değil; gücün doğasına içkin bir kural olarak tanımlamasıdır.

Devlet Akli ve İç Cephe: Asıl Mücadele Nerede?

Sun Tzu'nun *Savaş Sanatı*, çoğu zaman dar bir çerçevede, yalnızca askerî taktikler sunan tarihsel bir metin gibi okunur. Oysa bu yaklaşım, Sun Tzu'ya yapılabilecek en büyük haksızlıktır. Sun Tzu, savaşı orduların karşı karşıya geldiği anla sınırlamaz; savaş, bir toplumun bütün varlığını kapsayan, uzun vadeli ve çok katmanlı bir süreç olarak ele alır. Onun için cephe, yalnızca sınır hattında değil; zihinlerde, ahlâk alanında, kurumsal yapılarda, eğitim sisteminde ve aile düzeninde açılır.

Bu perspektiften bakıldığında, iç cephe tali bir alan değil; tam tersine belirleyici olandır. Çünkü iç düzeni çözülmüş, disiplinini kaybetmiş, ortak anlam dünyası aşınmış bir toplum; en gelişmiş silahlara sahip olsa bile stratejik olarak savunmasızdır. Sun Tzu'nun sürekli vurguladığı şey, dışarıdan gelen tehdidin çoğu zaman içteki çözülmenin sonucu olduğudur.

Three Faces of Sun Tzu, tam da bu noktada Sun Tzu'nun neden yirmi birinci yüzyılda her zamankinden daha tehlikeli, daha gerekli ve daha güncel bir düşünür olduğunu gösterir. Kitap, Sun Tzu'yu romantize etmez, onu sloganlaştırmaz; çağdaş dünyaya zorla uyarlamaya çalışmaz. Bunun yerine, güç mücadelelerinin gerçek doğasını –örtük saldırıları, dolaylı manevraları ve savaş ilan edilmeden yürütülen çatışmaları– soğukkanlılıkla açığa çıkarır.

Bu yönüyle eser, okuyucuya rahatlatıcı cevaplar sunmaz; aksine rahatsız edici sorular sordurur. Çünkü Sun Tzu'nun stratejisi, düşmanı dışarıda aramaktan önce düzenin içeride ne kadar sağlam olduğunu sorgulamayı gerektirir. İç cephe zayıfladığında, savaş çoktan başlamış demektir; sadece henüz adı konmamıştır.

21. Yüzyılda Savaş: Toplumun İçinde Yürütülen Mücadele

Yirmi birinci yüzyılda savaş, artık çoğu zaman ilan edilmez; cephe hattı çizilmez, bayraklar inmediği için yenilgi de kolay fark edilmez. Ancak bu durum, savaşın ortadan kalktığı anlamına gelmez. Aksine, savaş biçim değiştirerek toplumun

dokusuna nüfuz etmiştir. Bugünün çatışmaları, tankların ve topçu ateşinin ötesinde; algı, kimlik, ahlâk, aidiyet ve anlam alanlarında yürütülmektedir.

Sun Tzu'nun asıl ustalığı tam da bu noktada ortaya çıkar. O, savaşın görünür hâllerinden çok, görünmez aşamalarını tarif eder. Bir toplumun direncini kırmanın en kestirme yolu, onun ordusunu değil düzenini, iradesini ve süreklilik kapasitesini hedef almaktır. Bu nedenle modern savaş, çoğu zaman toplumun kendi iç dinamikleri üzerinden yürütülür: insanlar birbirine karşı konumlandırılır, kuşaklar arasında kopuşlar derinleştirilir, ortak değerler tartışmalı hâle getirilir.

Bu tür bir savaşta düşman, doğrudan saldırmaz; yönlendirir. Yasaklamaz; normalleştirir. Dayatmaz; cazip kılar. Sun Tzu'nun *qi* dediği dolaylı ve saptırıcı yollar, çağımızda kültürel akımlar, medya dili, eğitim paradigması ve popüler ideolojiler aracılığıyla işlerlik kazanır. Sonuçta ortaya çıkan tablo şudur: Toplum, savaş başkasının yürüttüğünü değil, kendi tercihleriyle değiştiğini zanneder.

Neden Bu Kitap?

Three Faces of Sun Tzu, klasik *Savaş Sanatı* okumasının ötesine geçer. Sun Tzu'yu romantize etmeden, slogana indirgemedi, modern dünyaya zorla yamadı ama çağdaş bağlamda yeniden düşünmemizi sağlar. Bu kitap, Sun Tzu'nun neden yalnızca bir askerî el kitabı değil, aynı zamanda bir stratejik düşünme rehberi olduğunu ikna edici biçimde ortaya koyar. Bu nedenle bu eserin Türkçeye kazandırılmasının; özellikle belirsizlik, kriz ve çok aktörlü mücadelelerin yoğunlaştığı bir dönemde, Türk okuru için anlamlı ve gerekli olduğuna inanıyorum. Sun Tzu, bize düşmanı değil önce kendimizi, savaş değil önce aklı, zaferi değil önce düzeni öğretir. Bu kitap da tam olarak bunu hatırlatıyor. Sun Tzu, bize düşmanın her zaman dışarıdan gelmediğini öğretir. Bazen düşman, düzenin çözülmesi, disiplinin gevşemesi ve zihinsel savunmanın çökmesi olarak ortaya çıkar.

Bu eseri Türkçeye kazandırırken hareket noktam, Sun Tzu'nun satırlarında dile gelen uyarıların artık yalnızca akademik merakın konusu olmaktan çıkmış olmasıydı. Bugünün Türkiye'sinde bu uyarılar, tarih kitaplarında kalabilecek soyut tespitler değil; doğrudan yaşanan, hissedilen ve geleceği belirleyen varoluşsal bir eşiğe işaret etmektedir.

Bu kitap, rahatça tüketilsin diye değil; zihni duraksatsın, okuru kendi kabulleriyle yüzleştirsin diye çevrildi. Sayfaları arasında hızlıca ilerlemek için değil; her bölümünde durup düşünmek, tartışmak ve hatta rahatsız olmak için... Çünkü Sun Tzu, okurunu teselli etmez; onu uyarır. Bu çeviri de tam olarak bunu amaçlar: Cevaplar sunmaktan çok, kaçınılan soruları görünür kılmak.

Mahmut Kamadan